

Oana-Elena Buzincu

Veronica Stan

Admiterea în notariat

Teste grilă și sinteze teoretice

Ediția a 10-a, revizuită și adăugită

CUPRINS

PARTEA I. SINTEZE TEORETICE	1
I. ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII NOTARIALE	3
1. Activitatea notarială. Dispoziții generale	3
2. Competența notarului public	6
2.1. Atribuțiile notarului public	6
2.2. Competența notarului public	7
2.2.1. Competența generală a notarului public	7
2.2.2. Competența teritorială a notarului public	9
2.3. Rezolvarea conflictelor de competență între notarii publici (art. 16 din Legea nr. 36/1995)	9
3. Organizarea activității notarilor publici	9
3.1. Organizarea, funcționarea și evidența notarilor publici	9
3.1.1. Asocierea și încetarea asocierii notarilor publici	9
3.1.2. Schimbarea sediului biroului notarial	11
3.2. Actualizarea numărului de notari publici	12
3.3. Dobândirea calității de notar public	13
3.3.1. Dobândirea calității de notar public ca urmare a efectuării stagiului și promovării examenului de definitivat pentru notarii stagiați	14
3.3.2. Dobândirea calității de notar public de către persoanele care au cel puțin 6 ani vechime în funcții de specialitate juridică	22
3.3.3. Dobândirea calității de notar public de către judecătorii de la Înalta Curte de Casație și Justiție (ICCJ) și de către judecătorii de la Curtea Constituțională a României (CCR)	23
3.4. Numirea în funcția de notar public	24
3.4.1. Numirea în funcția de notar public și înregistrarea sediului principal al biroului notarial	24
3.4.2. Sediul secundar	28
3.5. Încetarea calității de notar public	29
3.5.1. Cazuri de încetare a calității de notar public	29
3.5.2. Depunerea și soluționarea cererii	30
3.5.3. Consecințele ulterioare încetării calității de notar public	33
3.6. Suspendarea din exercițiul funcției de notar public	34
3.6.1. Cazuri de suspendare	34
3.6.2. Solicitarea și dispunerea suspendării	35
II. CAMERA NOTARILOR PUBLICI	37
1. Condiții de funcționare și organe de conducere	37
2. Adunarea generală a Camerei	37
2.1. Întrunirea	37
2.2. Convocarea	38
2.3. Constituirea legală	38

2.4. Adoptarea hotărârilor	38
2.5. Atribuții	39
3. Colegiul director al Camerei	39
3.1. Membrii Colegiului director al Camerei	39
3.2. Întrunirea	40
3.3. Convocarea	40
3.4. Constituirea legală	40
3.5. Adoptarea deciziilor	40
3.6. Atribuții	41
4. Președintele Colegiului director al Camerei	41
4.1. Acte emise	41
4.2. Atribuții	42
III. UNIUNEA NAȚIONALĂ A NOTARILOR PUBLICI	43
1. Caracterizare și atribuții	43
1.1. Funcțiile Uniunii	43
1.2. Atribuțiile Uniunii	44
1.3. Membri – drepturi și îndatoriri	45
1.3.1. Drepturile membrilor Uniunii	45
1.3.2. Obligațiile membrilor Uniunii	47
2. Organele de conducere ale Uniunii	48
3. Congresul	48
3.1. Întrunire	48
3.2. Convocare	49
3.3. Constituirea legală	49
3.4. Adoptarea hotărârilor	50
3.5. Atribuțiile Congresului	51
4. Consiliul Uniunii	52
4.1. Întrunire și convocare	52
4.2. Constituire legală	52
4.3. Adoptarea hotărârilor	52
4.4. Atribuțiile Consiliului Uniunii	53
5. Biroul executiv al Consiliului Uniunii	54
5.1. Întrunirea și convocarea	54
5.2. Constituirea legală	54
5.3. Adoptarea deciziilor	54
5.4. Atribuțiile Biroului executiv al Consiliului Uniunii	55
6. Președintele Uniunii	56
7. Entități din cadrul Uniunii	57
7.1. Institutul Notarial Român (INR)	57
7.2. Casa de Răspundere Civilă a Notarilor Publici	59
7.3. Casa de Pensii a Notarilor Publici	62
7.4. Centrul Național de Administrare a Registrelor Naționale Notariale (CNARNN)	67

IV. ARHIVA ȘI EVIDENȚA ACTIVITĂȚII NOTARIALE	69
1. Arhiva biroului notarial	69
2. Evidența financiar-contabilă	75
V. CONTROLUL ACTIVITĂȚII NOTARIALE	77
1. Controlul judecătoresc asupra activității notariale	77
1.1. Mijloace procesuale prevăzute de lege	77
1.2. Acțiunea în anulare	77
1.2.1. Competența materială și teritorială	77
1.2.2. Reguli după care are loc judecata	77
1.2.3. Soarta actului până la anulare	78
1.2.4. Efectele anulării	78
1.3. Plângerea împotriva încheierii de respingere a cererii de îndeplinire a unui act notarial	78
1.3.1. Situații în care se poate respinge îndeplinirea actului notarial	78
1.3.2. Caracterul facultativ al încheierii de respingere	78
1.3.3. Instanța competentă să soluționeze plângerea	79
1.3.4. Termenul de exercitare	79
1.3.5. Reguli privind judecarea plângerii	79
1.3.6. Obligatorietatea hotărârii judecătorești	80
2. Controlul profesional administrativ	80
VI. DREPTURILE ȘI ÎNDATORIRILE NOTARILOR PUBLICI	81
1. Drepturile notarilor publici	81
2. Obligațiile notarilor publici	82
VII. RĂSPUNDEREA NOTARILOR PUBLICI	87
1. Răspunderea civilă a notarilor publici	87
1.1. Considerații generale privind răspunderea civilă a notarilor publici	87
1.2. Riscul de răspundere civilă și contractul de răspundere civilă	88
2. Răspunderea disciplinară a notarilor publici	90
2.1. Abaterile disciplinare	90
2.2. Exercițarea acțiunii disciplinare	91
2.3. Organul competent, reguli de judecată și căi de atac	92
2.4. Buna reputație a notarului public	93
2.5. Sancțiuni disciplinare aplicabile notarului public	94
VIII. DISPOZIȚII COMUNE/GENERALE. REDACTAREA ACTELOR	95
1. Redactarea înscrisurilor și îndeplinirea actelor notariale	95
2. Constatarea identității, domiciliului și capacității părților	99
3. Încheierea de îndeplinire a actului notarial	101
4. Îndreptarea sau completarea actului notarial	102
IX. PROCEDURA AUTENTIFICĂRII	104
1. Considerente generale în procedura autentificării	104
1.1. Cererea de autentificare	104
1.2. Stabilirea identității părților	105
1.3. Verificările notarului public în cadrul procedurii de autentificare	105

1.4. Luarea consimțământului și semnarea înscrisului	105
1.5. Cazuri particulare de luare a consimțământului	106
1.6. Numărul de exemplare redactate	107
1.7. Conținutul încheierii de autentificare	108
2. Cazuri particulare în procedura autentificării	109
2.1. Autentificarea testamentului	109
2.2. Autentificarea altor acte notariale	111
X. PROCEDURA SUCCESORALĂ NOTARIALĂ	114
1. Deschiderea procedurii succesorale	114
1.1. Deschiderea procedurii succesorale notariale. Cererea de deschidere a procedurii succesorale pe cale notarială	114
1.2. Competența notarului public de soluționare a procedurii succesorale	116
1.2.1. Regula în materia competenței dezbaterii procedurii succesorale de către notarului public și soluția desesizării	116
1.2.2. Competența notarului public privind dezbaterea procedurii succesorale în situații de excepție	116
1.3. Dovada decesului și a ultimului domiciliu	117
2. Măsurile de inventariere și conservare a bunurilor succesorale	118
2.1. Inventarierea bunurilor succesorale	118
2.2. Conservarea bunurilor succesorale	119
3. Desfășurarea procedurii succesorale notariale	120
3.1. Dreptul de opțiune succesoră	120
3.2. Stabilirea calității celor care vin la moștenire	121
3.3. Documentația solicitată de notarul public	122
3.4. Probele administrate în procedura succesoră	123
3.5. Citarea celor care au vocație la moștenire	123
4. Suspendarea procedurii succesorale	124
5. Încheierea procedurii succesorale	125
6. Certificate emise de notarul public în cadrul procedurii succesorale	127
6.1. Certificatul de moștenitor	127
6.2. Certificatul de executor testamentar	129
6.3. Certificatul de calitate de moștenitor	129
6.4. Certificatul de moștenitor suplimentar	129
6.5. Certificatul de vacanță succesoră	130
7. Încheierea privind verificările efectuate în evidențele succesorale ale Camerei Notarilor Publici și ale Uniunii	130
7.1. Sediul materiei	130
7.2. Competența eliberării încheierii privind verificările efectuate în evidențele succesorale	130
7.3. Termenul de eliberare a încheierii privind verificările efectuate în evidențele succesorale	131
7.4. Procedura eliberării încheierii și soluțiile privind verificările efectuate în evidențele succesorale	131

7.5. Conținutul încheierii privind verificările efectuate în evidențele succesorale	132
7.6. Înregistrarea și arhivarea	132

XI. PROCEDURA MEDIERII ȘI ARBITRAJULUI PENTRU SOLUȚIONAREA LITIGIILOR INTERPROFESIONALE

1. Dispoziții comune procedurii medierii, cât și a arbitrajului	133
2. Procedura medierii	134
3. Procedura arbitrajului	134

XII. PROCEDURA DIVORȚULUI

1. Divorțul prin acordul soților pe cale judiciară	135
2. Divorțul prin acordul soților pe cale administrativă	136
3. Divorțul prin acordul soților pe cale notarială	136
3.1. Competența notarului public în vederea desfacerii căsătoriei	136
3.2. Cererea de divorț	138
3.3. Desfășurarea procedurii divorțului în fața notarului public	138
3.4. Ancheta psihosocială în cazul divorțului cu minori	139
3.5. Ascultarea minorului în procedura divorțului pe cale notarială	140
3.6. Încheierea acordului parental în procedura divorțului pe cale notarială	141
3.7. Certificatul de divorț	141
3.8. Soluții în procedura divorțului pe cale notarială	142
3.8.1. Încheierea de admitere a cererii de divorț	142
3.8.2. Încheierea de respingere a cererii de divorț	143
3.9. Înregistrarea și arhivarea	143

XIII. RESPINGEREA UNUI ACT SAU A UNEI PROCEDURI NOTARIALE

1. Considerente generale privind respingerea unui act sau a unei proceduri notariale	144
2. Reguli privind judecarea plângerii împotriva încheierii de respingere	145

XIV. LEGALIZAREA SEMNĂTURILOR ȘI A SIGILIILOR

1. Sediul materiei	146
2. Competența	146
3. Procedura legalizării semnăturilor și a sigiliilor	146
4. Înregistrare și arhivare	147

XV. DAREA DE DATĂ CERTĂ ÎNSCRISURILOR

1. Sediul materiei	148
2. Competența	148
3. Procedura dării de dată certă	148
4. Înregistrare și arhivare	149

XVI. CERTIFICAREA UNOR FAPTE. CERTIFICAREA PROCESELOR VERBALE SAU HOTĂRÂRILOR ORGANELOR COLEGIALE

1. Sediul materiei	150
2. Competența	150

3. Procedura certificării unor fapte	150
3.1. Faptul că o persoană se află în viață	150
3.2. Faptul că o persoană se află într-un anumit loc	150
3.3. Faptul că persoana din fotografie este aceeași cu persoana care cere certificarea	151
3.4. Faptul că o persoană, ca urmare a unei somații sau notificări, s-a prezentat ori nu într-o anumită zi și la o anumită oră într-un anumit loc, precum și declarația acesteia	151
3.5. Rezultatele tombolelor, tragerilor la sorți, concursurilor, loteriilor publicitare, organizate de entități autorizate în conformitate cu acte normative speciale, dacă nu sunt date, prin lege, în competența altor organe	152
3.6. Certificarea site-urilor, programelor informatice sau a altor produse, dacă nu sunt date, prin lege, în competența altor organe	152
3.7. Certificarea proceselor-verbale și a hotărârilor organelor colegiale ale oricăror forme asociative	153
3.8. Certificarea altor fapte care nu sunt date în competența exclusivă a altor organe	153
4. Înregistrare și arhivare	154
XVII. LEGALIZAREA COPIILOR DE PE ÎNSCRISURI	155
1. Sediul materiei	155
2. Competența	155
3. Procedura legalizării copiilor după înscrisuri	155
4. Înregistrare și arhivare	157
XVIII. PRIMIREA ÎN DEPOZIT DE ÎNSCRISURI ȘI DOCUMENTE	158
1. Sediul materiei	158
2. Competența	158
3. Procedura primirii în depozit	158
4. Înregistrare și arhivare	159
XIX. ELIBERAREA DE DUPLICATE ALE ÎNSCRISURILOR ȘI RECONSTITUIREA ACTELOR NOTARIALE ORIGINALE	160
1. Eliberarea de duplicate ale înscrisurilor notariale [art. 12 lit. k) din Legea nr. 36/1995, republicată, cu modificările ulterioare]	160
2. Reconstituirea actelor notariale originale	161
2.1. Noțiune	161
2.2. Sediul materiei	161
2.3. Competența	161
2.4. Procedura reconstituirii actelor originale	162
XX. EFECTUAREA ȘI LEGALIZAREA TRADUCERILOR	163
1. Sediul materiei	163
2. Competența	163
3. Procedura	164

4. Încheierea de legalizare a semnăturii interpretului și traducătorului autorizat / a traducerii	166
5. Înregistrare și arhivare	166
PARTEA A II-A. TESTE GRILĂ	167
A. DREPT NOTARIAL	169
Capitolul I. Teste grilă	169
Capitolul al II-lea. Răspunsuri și explicații	238
B. DREPT CIVIL ȘI PROCESUAL CIVIL	313
Capitolul I. Teste grilă	313
Capitolul al II-lea. Răspunsuri și explicații	462
PARTEA A III-A. MODELE RECAPITULATIVE	595
MODELUL 1	597
Răspunsuri	614
MODELUL 2	615
Răspunsuri	631
MODELUL 3	632
Răspunsuri	649
TEMATICA ȘI BIBLIOGRAFIA EXAMENULUI SAU CONCURSULUI PRIVIND DOBÂNDIREA CALITĂȚII DE NOTAR STAGIAR	651
TEMATICA CU CARACTER TEORETIC PENTRU EXAMENUL DE DEFINITIVAT ȘI CONCURSUL PENTRU OCUPAREA LOCURILOR VACANTE DE NOTAR PUBLIC	658
BIBLIOGRAFIE	665

I. ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII NOTARIALE

1. Activitatea notarială. Dispoziții generale

Activitatea notarială asigură persoanelor fizice și juridice constatarea raporturilor juridice civile sau comerciale nelitigioase, precum și exercițiul drepturilor și ocrotirea intereselor, în conformitate cu legea.

Prin *activitate notarială*, potrivit prevederilor art. 3 din Regulamentul de aplicare a Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995^[1] (în continuare, regulament), republicată, cu modificările ulterioare, se înțelege totalitatea actelor, procedurilor și consultațiilor îndeplinite de notarul public în exercitarea funcției, date în competența sa prin lege.

Conform dispozițiilor art. 2 coroborat cu art. 3 din Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, republicată cu modificările ulterioare^[2] (în continuare, lege), activitatea notarială se realizează de notarii publici prin *acte notariale* și *consultații juridice notariale*, în condițiile legii. În acest sens, notarul public este investit să îndeplinească un *serviciu de interes public* și are *statutul unei funcții autonome*, exercitându-și funcția în cadrul unui birou notarial.

Observație: potrivit art. 3 alin. (1¹) din lege, dispozițiile legale privind procedurile de insolvență nu sunt aplicabile notarilor publici.

De asemenea, potrivit art. 9 din Statutul Uniunii Naționale a Notarilor Publici din România^[3], notarii publici, în calitatea lor de delegatari ai autorității publice, sunt supuși ansamblului legislativ și sunt organizați într-o profesie liberală.

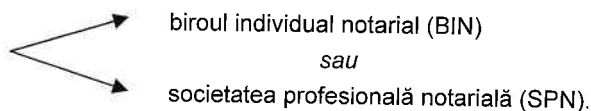
Conform dispozițiilor art. 3 alin. (2) din lege, pe teritoriul României funcția de notar public se organizează și se exercită numai în condițiile legii de organizare a notarilor publici și a activității notariale, în cadrul Uniunii, și al Camerelor Notarilor Publici.

^[1] Aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 2333/C/2013 (M. Of. nr. 479 din 1 august 2013), rectificat (M. Of. nr. 591 din 19 septembrie 2013) și modificat prin Ordinul ministrului justiției nr. 6887/C/2020 (M. Of. nr. 1135 din 25 noiembrie 2020).

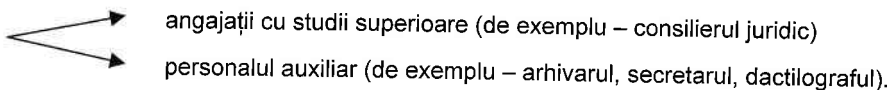
^[2] Republicată (M. Of. nr. 444 din 18 iunie 2014) cu modificările și completările ulterioare: art. 107 alin. (3) din Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale, dându-se textelor o nouă numerotare (M. Of. nr. 515 din 14 august 2013); art. II din Legea nr. 206/2016 pentru completarea O.U.G. nr. 119/2006 privind unele măsuri necesare pentru aplicarea unor regulamente comunitare de la data aderării României la Uniunea Europeană, precum și pentru modificarea și completarea Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995 (M. Of. nr. 898 din 9 noiembrie 2016); pct. 12 din Legea nr. 17/2017 privind aprobarea O.U.G. nr. 1/2016 pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă precum și a altor acte normative conexe (M. Of. nr. 196 din 21 martie 2017); republicată în M. Of. nr. 237 din 19 martie 2018; art. 34 pct. 1 din Legea nr. 71/2019 privind societățile mutuale de asigurare și pentru modificarea și completarea unor acte normative (M. Of. nr. 323 din 24 aprilie 2019); Legea nr. 38/2020 pentru modificarea Legii notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995 (M. Of. nr. 280 din 2 aprilie 2020).

^[3] Aprobat prin Hotărârea nr. 10/2014 a Congresului Notarilor Publici din România pentru aprobarea Statutului Uniunii Naționale a Notarilor Publici din România, cu modificările ulterioare (M. Of. nr. 853 din 24 noiembrie 2014).

Potrivit art. 4 din legea anterior menționată, formele de exercitare a funcției de notar public sunt:

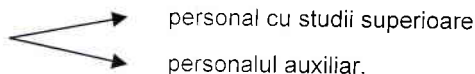
În cadrul biroului individual notarial, alături de notarul public, își desfășoară activitatea:

Biroul individual notarial se va individualiza prin următoarea denumire: „Birou individual notarial”, urmată fie de numele notarului public titular, fie de denumirea biroului, în cazul în care notarul public și-a ales o denumire.

Observație: denumirea biroului va figura pe însemnele exterioare în cadrul oricărei forme de exercitare a profesiei.

Conform art. 4 alin. (3) din lege, societatea profesională se constituie din doi sau mai mulți notari publici asociați. În cadrul societății profesionale, notarii publici pot angaja:

Societatea profesională notarială se individualizează prin denumire proprie astfel: „Societatea profesională notarială” urmată fie de numele notarilor publici asociați, fie de denumirea societății profesionale, în cazul în care notarii publici asociați și-au ales o denumire.

Observație: conform art. 5 alin. (3) din lege, prin contractul de asociere, notarii publici pot conveni ca denumirea societății profesionale să rămână nemodificată, în cazul decesului sau al ieșirii din asociere a unuia dintre asociați.

În cadrul societății profesionale notariale, notarii publici asociați își vor exercita întotdeauna *personal* funcția și vor răspunde *individual* pentru activitatea lor.

De reținut, în cadrul biroului notarial cu mai mulți notari publici asociați, cererea de îndeplinire a unei proceduri notariale poate fi soluționată, pentru asigurarea celerității de orice dintre notarii publici, în orice fază a soluționării acesteia, răspunderea îndeplinirii procedurii aparținând notarului public care a finalizat-o, potrivit art. 99 alin. (2) din regulament.

Conform art. 99 alin. (1) din regulament, pentru activitatea administrativă și financiar-contabilă, răspunderea notarilor publici asociați este solidară sau aceasta aparține numai administratorului biroului, dacă în contractul de asociere s-a prevăzut în mod expres.

Observație: potrivit art. 100 din regulament, notarul public sau, în cazul societății profesionale, notarul public stabilit prin contractul de societate încheie contractele de muncă cu angajații biroului și stabilește, prin fișa postului, atribuțiile care le revin.

Notarii publici își vor desfășura activitatea în cadrul biroului notarial fie în partidă simplă, fie în partidă comună, după caz, și cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare.

Observație: nu este posibil ca un notar public să își desfășoare activitatea, în același timp, în mai multe forme de exercitare a profesiei adică să funcționeze atât în cadrul unui birou individual notarial, cât și în cadrul unei societăți profesionale notariale. Cu toate acestea, în situația asocierii, notarul public nu își pierde dreptul la biroul notarial individual.

De reținut este faptul că, potrivit dispozițiilor legale în materie, notarul public este liber să-și schimbe în orice moment opțiunea pentru una dintre formele de exercitare a funcției prevăzute de lege.

În ceea ce privește actul îndeplinit de notarul public, purtând sigiliul și semnătura acestuia, este de autoritate publică și are forța probantă și, după caz, forța executorie prevăzute de lege. Cu toate acestea, actele notariale pot fi efectuate și de misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României, precum și de alte instituții, cum ar fi comandanții navelor și aeronavelor sub pavilion românesc. De asemenea, potrivit art. 2 alin. (2) din regulament, secretarii consiliilor locale ale comunelor și orașelor unde nu funcționează birouri notariale sau sedii secundare ale acestora pot legaliza copii de pe înscrisurile prezentate de părți, cu excepția înscrisurilor sub semnătură privată, atribuție ce nu poate fi delegată altei persoane.

În conformitate cu dispozițiile art. 18 din lege, activitatea notarială a misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale României se desfășoară pe baza legii române și a înțelegerilor internaționale la care România este parte, precum și potrivit uzanțelor internaționale.

La cererea persoanelor fizice având cetățenia română, a persoanelor juridice române, precum și a persoanelor fizice sau juridice străine, pentru acestea din urmă în măsura în care legile și reglementările statului de reședință sau acordurile bilaterale nu se opun, misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României îndeplinesc următoarele acte notariale:

1. redactarea de înscrisuri, la solicitarea părților, în vederea îndeplinirii uneia dintre procedurile notariale prevăzute de lege în competența misiunilor diplomatice și oficiilor consulare;
2. autentificarea înscrisurilor;
3. legalizarea sigiliilor și a semnăturilor;
4. darea de dată certă înscrisurilor prezentate de părți;
5. certificarea unor fapte;
6. legalizarea de copii de pe înscrisuri;
7. efectuarea și legalizarea traducerilor;
8. primirea în depozit a înscrisurilor și documentelor prezentate de părți;
9. eliberarea de duplicate de pe actele notariale întocmite de misiunile diplomatice sau oficiile consulare.

Observație: misiunile diplomatice și oficiile consulare nu pot îndeplini:

- acte juridice între vii cu efect constitutiv sau translativ de proprietate (de exemplu, contracte de vânzare, contracte de întreținere, contracte de donație, acte de partaj succesoral);
- acte privind alegerea, modificarea și lichidarea regimului matrimonial (de exemplu, convenții matrimoniale, acte de lichidare a regimului matrimonial);
- procedura desfacerii căsătoriei;
- procedura succesoră.

De menționat este faptul că se pot îndeplini la misiunile diplomatice și la oficiile consulare, de exemplu, declarații de opțiune succesorală ce vor fi folosite în cadrul dezbaterii pro-

cedurii succesoriale sau procuri de înstrăinare, de dobândire folosite la momentul autentificării actelor translativ de proprietate ori chiar procuri pentru depunerea cererii de divorț. Toate exemplele enumerate și nu numai, adică orice acte întocmite de persoanele cu atribuții în acest sens din cadrul misiunilor diplomatice sau a oficiilor consulare trebuie să respecte cerințele legale în vigoare privitoare atât la procedura de instrumentare cât și cele referitoare la efectele pe care actul le produce în cadrul procedurii în care este folosit.

Actele notariale se îndeplinesc la sediile misiunilor diplomatice sau oficiilor consulare, precum și la bordul navelor și aeronavelor sub pavilion românesc care se află staționate în raza de activitate a acestor organe, precum și la domiciliul cetățeanului român ori în alt loc, dacă acest lucru este prevăzut în convențiile internaționale la care România și statul de reședință sunt părți sau legea locală nu se opune.

Potrivit dispozițiilor art. 9 din lege, notarii publici și instituțiile care desfășoară activitate notarială au obligația să verifice, în scopul prevenirii litigiilor, ca actele pe care le instrumentează să nu cuprindă clauze contrare legii și bunelor moravuri, să ceară și să dea lămuriri părților asupra conținutului acestor acte spre a se convinge că le-au înțeles sensul și le-au acceptat efectele.

În cazul în care actul solicitat este contrar legii și bunelor moravuri, notarul public va refuza întocmirea lui.

2. Competența notarului public

2.1. Atribuțiile notarului public

Notarul public îndeplinește activitățile notariale prevăzute de Legea nr. 36/1995, republicată cu modificările ulterioare, precum și activitățile date în competența sa prin alte acte normative, astfel cum acestea sunt indicate în cele ce urmează.

Din cuprinsul art. 12-14 din lege, se desprind următoarele atribuții ale notarului public:

1. redactarea înscrisurilor cu conținut juridic, la solicitarea părților;
2. autentificarea înscrisurilor;
3. procedura succesorală notarială;
4. certificarea unor fapte, în cazurile prevăzute de lege;
5. legalizarea semnăturilor de pe înscrisuri, a specimenelor de semnătură, precum și a sigiliilor;
6. darea de dată certă înscrisurilor;
7. primirea în depozit a bunurilor, a înscrisurilor și a documentelor prezentate de părți, precum și a sumelor de bani, a altor bunuri, înscrisuri sau documente găsite cu ocazia inventarului succesoral, în limita spațiului și utilităților de care dispune biroul notarial;
8. actele de protest al cambiilor, al biletelor la ordin și al cecurilor;
9. legalizarea copiilor de pe înscrisuri;
10. efectuarea și legalizarea traducerilor;
11. eliberarea de duplicate de pe actele pe care le-a întocmit;
12. activități fiduciare, în condițiile legii;
13. numirea, în cazurile prevăzute de lege, a custodelui sau a curatorului special;
14. înregistrarea și păstrarea, în condițiile legii, a amprentelor dispozitivelor speciale de marcat;

15. certificarea etapelor procedurale ale licitațiilor și/sau ale rezultatelor acestora;
16. emiterea certificatului european de moștenitor;
17. procedura divorțului, în condițiile legii;
18. lichidarea pasivului succesoral, cu acordul tuturor moștenitorilor;
19. emiterea titlurilor executorii notariale;
20. procedura numirii asistentului pentru încheierea actelor juridice^[1];
21. orice alte operațiuni prevăzute de lege [cum ar fi art. 163 alin. (3) din lege – pentru eliberarea duplicatelor sau a copiilor legalizate de pe actele din arhiva Camerelor, pentru îndreptarea erorilor materiale, Colegiul director va desemna un notar public];
22. poate oferi alte consultații juridice în materie notarială decât cele privind conținutul actelor pe care le îndeplinește;

Observație: potrivit art. 79 alin. (2) din lege, consultațiile date de notarul public în domeniul juridic notarial sunt scrise sau verbale și se dau persoanelor fizice sau juridice, la solicitare sau pe bază de contract cu durată determinată.

23. poate participa, în calitate de specialist desemnat de părți, la pregătirea și întocmirea unor acte juridice cu caracter notarial;
24. poate desfășura, în condițiile legii, activități de agent al Registrului Național de Publicitate Mobiliară (RNPM)^[2] – fosta Arhivă Electronică de Garanții Reale Mobiliare (AEGRM)^[3];
25. alte activități decât cele prevăzute de legea de organizare a notarilor publici și a activității notariale date în competența sa [cum ar fi obligativitatea prezenței la deschiderea casetei de valori, conform art. 2198 alin. (2) C. civ.].

Observație: notarul public, conform art. 75 din Legea nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator^[4], poate să dețină și această calitate fără a exista incompatibilitate între cele două profesii.

2.2. Competența notarului public

2.2.1. Competența generală a notarului public

În ceea ce privește competența notarului public, *regula* este aceea că, în îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin, acesta are competență generală. De la această regulă, în cuprinsul art. 15 din lege, sunt prevăzute următoarele *excepții*:

^[1] Procedură reglementată de dispozițiile art. 138¹-138⁵ din Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, republicată cu modificările ulterioare, precum și de prevederile Legii nr. 140/2022 privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modificarea și completarea unor acte normative, publicată în M. Of. nr. 500 din 20 mai 2022.

^[2] A se vedea Legea nr. 297/2018 privind Registrul Național de Publicitate Mobiliară și pentru abrogarea O.G. nr. 89/2000 privind unele măsuri pentru autorizarea operatorilor și efectuarea înscrisurilor în Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare publicată în M. Of. nr. 1040 din 7 decembrie 2018, republicată în M. Of. nr. 1184 din 7 decembrie 2020.

^[3] Legea nr. 99/1999 privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice, cu modificările și completările ulterioare (M. Of. nr. 236 din 27 mai 1999); Regulamentul pentru organizarea și funcționarea Arhivei Electronice de Garanții Reale Mobiliare adoptat prin H.G. nr. 802/1999, cu modificările și completările ulterioare (M. Of. nr. 499 din 15 octombrie 1999).

^[4] Publicată în M. Of. nr. 441 din 22 mai 2006.

- a. procedura succesoră notarială este de competență notarului public din biroul notarial situat în circumscripția teritorială a judecătoriei în care defunctul și-a avut ultimul domiciliu;
- b. în cazul moștenirilor succesive, moștenitorii pot alege competența oricăruia dintre notarii publici care își desfășoară activitatea într-un birou individual sau într-o societate profesională din circumscripția teritorială a judecătoriei în care și-a avut ultimul domiciliu acela dintre autori care a decedat cel din urmă;
- c. actele de protest al cambililor, al biletelor la ordin și al cecurilor se fac de notarul public din circumscripția teritorială a judecătoriei în care urmează a se face plata;
- d. eliberarea duplicatelor de pe actele notariale, îndreptarea erorilor materiale sau completarea omisiunilor vădite se face de notarul public în a cărui arhivă se află originalul actelor notariale^[1];
- e. procedura divorțului este de competență notarului public cu sediul biroului în circumscripția judecătoriei în a cărei rază teritorială se află locul încheierii căsătoriei sau ultima locuință comună a soților;
- f. procedura eliberării încheierii cu privire la rezultatul verificărilor efectuate în Registrul de evidență a procedurilor succesorale al Camerelor și în registrele naționale notariale ale Uniunii se îndeplinește de notarul public competent, în condițiile legii, să efectueze procedura succesoră;
- f¹. procedura numirii asistentului pentru încheierea actelor juridice este de competență notarului public din biroul notarial situat în circumscripția judecătoriei în care majorul are domiciliul sau reședința^[2];
- g. orice alte situații prevăzute de lege.

Alte situații prevăzute de lege sunt:

- a. dezbaterea cauzelor succesorale ale comorienților, atunci când competența teritorială aparține primului notar public sesizat, competent cu dezbaterea succesiunii oricăruia dintre decedați, conform art. 241 alin. (4) din regulament;
- b. în cazul în care ultimul domiciliu al defunctului nu este cunoscut sau nu se află pe teritoriul României, competența aparține notarului public cel dintâi sesizat, cu condiția ca în circumscripția sa să existe cel puțin un bun imobil, conform art. 103 alin. (4) din lege;
- c. în cazul în care ultimul domiciliu al defunctului nu este în România, iar în patrimoniul succesor nu se regăsesc bunuri imobile pe teritoriul României, competent este notarul public cel dintâi sesizat, cu condiția ca în circumscripția sa să existe bunuri mobile, conform art. 103 alin. (5) din lege;
- d. în cazul în care ultimul domiciliu al defunctului nu este în România, iar în patrimoniul succesor nu se regăsesc bunuri pe teritoriul României, competent este notarul public cel dintâi sesizat, conform art. 103 alin. (6) din lege.

Observație: Regulile de mai sus se aplică în mod corespunzător și în cazul persoanelor decedate al căror ultim domiciliu nu este cunoscut, și în cazul în care în certificatul de deces se precizează doar statul pe al cărui teritoriu defunctul a avut ultimul domiciliu.

^[1] Eliberarea duplicatelor de pe actele notariale, îndreptarea erorilor materiale sau completarea omisiunilor vădite se face de notarul public în a cărui arhivă se află originalul actelor notariale, acesta putând fi după caz, notarul public asociat sau notarul public la care se află arhiva preluată de la notarul public a cărui activitate a încetat.

^[2] Competență stabilită la data intrării în vigoare a Legii nr. 140/2022.